

PROGRAM
jedenáctého letního semináře
Potulné univerzity přírody spolku PILGRIM

Jít nalehko

aneb Japonské inspirace

O stoletém kulturním dialogu Česka s Japonskem
poezie a umění, příroda a kultura, filosofie a spiritualita

věnováno:

Nanao S a k a k i m u a Antonínu L í m a n o v i

Klášter Broumov /17.-23. srpna 2026

Katsushika Hokusai, Poutníci překvapení náhlým poryvem větru v Eriji, 1832

*„Skutečná poezie znamená vést krásný život.
Prožívat poezii je lepší než ji psát.“*
Macua Bašó

*„Pro mě Japonsko nebylo objevováním cizí země, ale odkrýváním mých vlastních kořenů,
mojí tradice, toho, co je zasuté a schované pod různými kulturními nánosy. V těchto hlubších
vrstvách nacházíme sami sebe a zjišťujeme, co máme společného a podobného.“*
Antonín Líman

*"Ve dvacátém prvním století
všechno zmizí
z planety Země
ale někde - -
říká vítr - -
někde ve dvacátém prvním století
žijí Romeo a Julie
žijí Romeo a Julie."
Nanao Sakaki*

Broumovský klášter

Pondělí 17. srpna:

Večer od 19 do 22 hod.: Broumovsko

O integrálním ekosociálním programu Oživení Broumovska 1996-2005 / Jan Piňos

Integrální ekosociální program Oživení Broumovska byl na přelomu milénia nejznámější občanskou iniciativou zaměřenou na uchování genia loci magického Broumovska a zároveň také na oživení vztahu místních lidí ke krajině i místní ekonomiky šetrným turismem. Zahrnoval celkem deset projektů, na nichž se spolu se spolkem TUŽ se, Boumovsko! podílely další přespolní spolky, státní ochrana přírody, některé obce a stovky odborníků a osobností, včetně těch zahraničních. Vzestup, úspěch a pád tohoto integrálního hnutí může dodnes sloužit jako "kuchařka" k poučení pro vizionáře, organizátory a aktivisty.

Fara Hoprich: prostor pro aktivní proměnu světa / Anna a Adam Smékalovi

Hoprich je kouzelný vrch na Broumovsku. Místo k nádechu~výdechu, k tvorbě a odpočinku, k rituálům a hrám. A na Hoprichu v lese stojí fara, kde se lidé setkávají a učí se od sebe navzájem formou uměleckých a výzkumných rezidencí, festivalů, komunitních setkání a společně stráveného času. Areál bývalé fary a farního dvora prochází dnes postupnou svépomocnou rekonstrukcí s respektem k tradičním stavitelským metodám a materiálům, ale i současnému světu.

Od Agentury pro rozvoj Broumovska k Centru rozvoje charakteru / Jan Školník

Příběh Agentury pro rozvoj Broumovska je cestou aktivního a trpělivého zapojování komunity a vytváření ekosystému pro obnovu krajiny, místní ekonomiky a především sebedůvěry v území, které dlouhodobě čelí vnější i vnitřní periferizaci. Tato zkušenost vedla k hlubší otázce, co vlastně drží komunitu pohromadě a odkud se bere motivace a naděje. Ukázalo se, že dlouhodobý rozvoj stojí především na charakteru lidí, na důvěře a ochotě vydat se společně na cestu. Z této zkušenosti vzešel impuls ke vzniku Centra rozvoje charakteru i konceptu kreativního poutnictví jako tichého příspěvku malého regionu k budoucnosti světa.

Emil Orlik, Malíř, dřevorytec a tiskař, 1901

„V únoru 1900 jsem se vydal na cestu do Japonska na vlastní pěst. Pracoval jsem tam hodně a rád, naplněn veškerou inspirací, kterou tato jedinečná země a její vysoká kultura nabízely. V dílnách řezbářů a tiskařů jsem se naučil celou řemeslnou techniku barevného dřevorytu.“

Emil Orlik, 1901

Úterý 18. srpna:

Dopoledne od 9 do 11 hod.:

Jako sen! – Japonské inspirace 1868-2026 od Paříže až po Štáhlavice / Ivo Hucl a Jiří Zemánek

Ve společné přednášce se její autoři zamyslí nad tím, co znamenalo donucení Japonska v roce 1854 Spojenými státy, aby zrušilo svou obchodní a kulturní izolaci, jaký vliv měl eurocentrický narativ o spásném pokroku na japonskou společnost a co toto otevření Japonska přineslo západnímu světu. Ve stručném přehledu budeme sledovat, jak japonské umění, poezie, kultura, spiritualita a přírodní filosofie od konce 19. až do 21. století průběžně ovlivňovaly západní kulturu a specificky naši českou kulturu i to, jak se japonské umění a kultura vyrovnávaly se západními vlivy a jak se

postupně rodil dialog a vzájemné kulturní obohacování mezi Východem a Západem, mezi Japonskem a Českem. Připomeneme si některé osobnosti, které k tomuto kulturnímu dialogu u nás výrazně přispěly.

O japonismu v českém umění: Alfons Mucha, Emil Orlik, Vojtěch Preissig / Markéta Hánová

Zatímco Emil Orlik se s japonskou kulturou i technikou dřevorezu seznámil přímo během pobytu v Japonsku, Alfons Mucha a Vojtěch Preissig přijímali japonské podněty zprostředkovaně v pařížském prostředí; Preissig navíc i během svého amerického působení. Jak se tyto odlišné kulturní a geografické kontexty promítly do způsobu, jakým japonismus pronikal do tvorby těchto umělců?

Odpolední program od 13 hod.:

Výlet Rožmitálskou cestou do Rožmitálu, odtud do Benešova a přes Olivětín a podél říčky Stěnavy zpět do Broumova (9 km). Jan Piňos nám bude vyprávět příběh o znovuoživení historické rožmitálské poutní cesty v roce 1999.

Večer od 19 hod.:

Sigismund Bouška a japonský dřevorez / Petr Bergmann

Benediktinský mnich a všestranný umělec, kritik umění a teolog Sigismund Bouška byl spolu se svými četnými talenty také sběratelem a znalcem japonského dřevorezu, prvním svého druhu v tehdejší Československé republice. Shromáždil úctyhodnou sbírku vysoce kvalitních a mnohdy vzácných tisků, uměl číst japonské kaligrafické značky a sám vytvářel zdařilé akvarelové imitace dřevorezů. První galerie japonského dřevorezu u nás byla právě ta Bouškova a právě v prostorách benediktinského kláštera v Broumově, před více než sto lety.

Úlomky ticha – Bilingvní básnicko-kaligrafické album / Ivo Hucl a Mari Kučera Shinada

Umělecká publikace s názvem Úlomky ticha je tvůrčím dialogem japonské kaligrafky Mari Kučery Shinady a básníka Iva Hucla. Na 236 stranách přináší sled tichých přírodních variací a intimních obrazů krajiny napříč čtyřmi ročními dobami. Všechny básně jsou přeloženy do japonštiny a šedesát šest z nich je přepsáno kaligraficky: od jemně zvlákněného trávového písma (sōsho) až k avantgardním stylům typu zen'e shodō nebo bokuseki. Úlomky ticha svými tématy mluví nářky nad obecnou krizí hodnot či politických idejí. Vyzývají spíše ke kontemplaci, k identitě člověka a přírody — k obnovení vnitřního i vnějšího řádu, ztracené triády univerza: Nebe – Země – Člověk.

Morita Shiryu, Eko, 1967

„Náš fyzický pohyb je spojen s nehlubším místem v našem nitru a odtud přirozeně vyvěrá pohyb života; to je cesta k našemu prvotnímu a základnímu projevu. Je významné, že 'sho' (kaligrafie) vzniká právě z tohoto neznáma. Projev mimo tuto cestu se v hloubce, síle a spontánnosti nemůže rovnat projevu 'sho'.“

Morita Shiryu (Bokujinkai)

Středa 19. srpna:

Dopoledne od 9 hod.:

Poutník krajinami textů Antonín V. Líman / Jiří Matela

Přednáška o životě, díle a akademickém odkazu Antonína V. Límana, který zasvětil svůj život putování mezi literaturami, jazyky a kulturami. Autor představí Límanův jedinečný způsob práce s texty v rámci literární komparistiky, v němž se analytická přesnost pojí s hlubokou citlivostí pro to, co v literatuře přesahuje samotná slova; Líman nikdy překlad nevnímal jako pouhou technickou operaci, ale jako dialogické setkání dvou světů. Jiří Matela připomene také své osobní vzpomínky na Antonína Límana, na bohatou písemnou komunikaci a osobní setkání s ním v Česku i v Kanadě, na rozhovory i na společná putování po Japonsku.

Krajinou česko-japonské duše / Paralely Límanových blízkých autorů a témat: Deml a Vaculík / Daniela Iwashita

„Když jsem se poprvé v japonské literatuře setkal s oním zvláštním vcítěním do nejmenších věcí a bližních tvorů a s její bezprostřední komunikací s neviditelným světem předků, oslnilo mě toto poznání jako blesk z čistého nebe. Tady někde se skrývalo jedinečné jádro této staré tradice, její ‚velký kód‘,“ napsal Antonín Líman v esejí Jazyk předků a japonská literatura (Krajiny japonské duše). Paralely i prolnutí obou „velkých kódů“ ve vztahu k předkům, jazyku, krajině, přírodním cyklům a těm „nejmenším“ přitom nacházel též u konkrétních autorů české literatury. Přednáška se konkrétněji zaměří na díla dvou z nich, Jakuba Demla a Ludvíka Vaculíka.

odpolední program: od 13 do 16 hod.:

Přednáška a workshop v zahradě i v opatských sálech broumovského kláštera:

"Zrozené, ne stvořené" / o původu japonských ostrovů a posvátném charakteru všehomíra / Robin Šóen Heřman

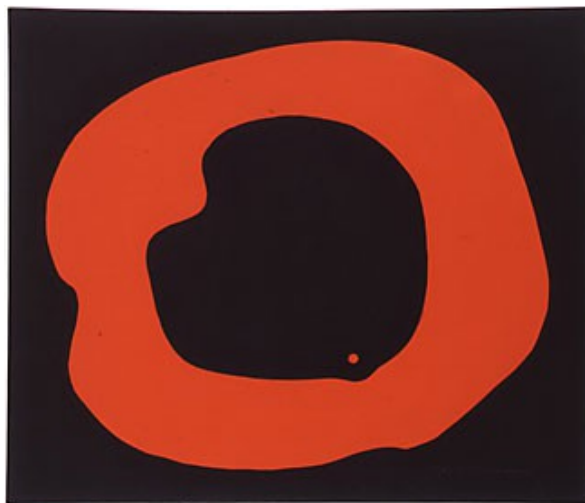
Cílem projektového odpoledne nebude jen načerpat informace, ale zároveň i na vlastní kůži zažít japonský přístup k vnímání posvátné reality. V rámci úvodní přednášky se prostřednictvím mytologie pokusíme ozřejmit tradiční vztah Japonců ke světu, ve kterém žijí, a zároveň ke spirituální praxi, která je do značné míry právě tímto vztahem určována. V horských kláštích ustupuje psaná nauka pokorně do pozadí, aby dala vyniknout posvátným silám přírody a hlasům předků, které zde v procesu přerodu lidského ducha hrají zásadní roli. Na přednášku naváže praktická část: Nejprve meditace v sedě (spojená s kontemplací těla a přírody) a poté meditace v chůzi (spojená s kontemplací posvátného prostoru), nebude chybět ani malá buddhistická liturgie. Odpoledne završíme neformální besedou při čaji.

Večer od 19 hod.:

Nanao Sakaki – ten který „zpívá s kojoty a plave s velrybami“ / Pavel Janšta

Japonský básník, vůdce kontrakultury, neúnavný ochránce divoké přírody a vášnivý poutník Nanao Sakaki se řadí k tomu typu putujících mudrců, který má na Dálném Východě dlouhou tradici, sahající přes slavného básníka Matsua Bašó až k čínskému taoistickému Mistru Čuangovi. V době konzumního materialismu a ekologické krize, která se rozvinula po 2. světové válce, nás Sakaki svým vlastním příkladem inspiroval, jak se znovu naučit na Zemi žít – jak žít lehce a nezávisle, jak vidět jasně a jak pečovat o svět. Svým japonským žákům na jejich dotazy v tomto smyslu odpovídal: „Běž pěšky až na sever Japonska a zpět. Pak si promluvíme. A jdi bez peněz. ... Když máš tisíc dolarů v kapse, tak na ně pořád myslíš, ale když nemáš nic, pak můžeš vidět jasně.“ Na přednášce se seznámíme s Nanaovým životním příběhem, s jeho pohledem na svět a s jeho poezií.

Přečteme si text Jiřího Weina o Nanao Sakakim a několik Sakakiho básní a promítneme si video z jeho vlastního čtení poezie v Itálii.

Jiro Yoshihara, Červený kruh na černé, 1965

„Jakkoli to může znít podivně, věřím, že nejužitečnější věc, kterou můžeme myslet nebo dělat, je právě ta, která je z konvenčního hlediska považována za zbytečnou, protože právě ona skutečně dokazuje, že žijeme.“

Jiro Yoshihara (Gutai)

Čtvrtek 20. srpna:

Dopoledne od 9 hod.:

Butó a učení Mina Tanaky v kontextu japonské spirituální kultury / Ondřej Landa

Avantgardní tanec butó, někdy přezdívaný „tanec temnoty“, je ryzím produktem japonské poválečné éry. Svou náplní a vnitřní filozofií však odkazuje až k prehistorickým kořenům japonské kultury i k tradičním hodnotám klasického Japonska. Je dědicem původních šamanských kultů a originální podoby šintoismu, ale i typicky japonské formy

budhismu známé jako zen. Butó není toliko uměleckou formou, ale ve svých nejhlubších základech především duchovní praxí a novodobým spirituálním hnutím revoltujícím proti konzumním hodnotám modernity, importovaným do Japonska ze západu. Toto vše se přitom nejlépe odráží v osobě jednoho z jeho čelních představitelů, Mina Tanaky, jehož učení a práce budou ústředním tématem přednášky.

Tělo v krajině: Bohemiae Rosa / Miloš Šejn

Projekt Bohemiae Rosa je dlouhodobým objevováním vztahů lidského těla a určitých míst. Vychází z přesvědčení, že krajina není pouze prostředím, ale partnerem dialogu, do něhož vstupujeme pohybem, dotykem, hlasem i kresbou. Principy tělové práce Body Weather, které rozvinul Min Tanaka a s nimiž pracuje Frank van de Ven, se zde setkávají s Šejnovou vlastní praxí okamžiků, kdy se kresba, psaní a tělesná akce spojují v jedinou stopu během pohybu v krajině. Zprůhledněné tančící tělo, průsvitná krajina a tah stopy se spojují v jediném časovém proudu. Prezentace představí několik situací, v nichž se krajina, tělo a jazyk setkávají v živém procesu.

Odpolední program od 13 do 17 hod.:

Workshop s přednáškou v zahradě a v opatských sálech broumovského kláštera

Japonská kaligrafie – cesta psaní / Petra Vitásková

Japonská kaligrafie (shodó) je uměním přítomného okamžiku – každý tah štětcem nese nejen význam slova, ale i emoce a osobnost samotného umělce. Pod pojmem „shodó“, což doslova znamená „cesta psaní“, se ukrývá hluboká filozofie i estetika, která v Japonsku patří k ceněným kulturním pokladům. Umělkyně Petra Vitásková, která vystudovala japonskou kaligrafii v Tokiu a věnuje se jí už více než dvacet let, nás seznámí s původem a historií tohoto umění a představí nám různé styly kaligrafického psaní i souvislosti mezi kaligrafií a poezií. Nakonec si pak s její pomocí kaligrafické psaní sami prakticky vyzkoušíme.

Večer od 19 hod.:

Mé šestapadesátidenní putování po 88 kláštorech ostrova Šikoku / Jan František Bím

V roce 2013 Jana Bíma jeho maminka pozvala ke společnému putování po 88 chrámech ostrova Shikoku. Ušel s ní tehdy prvních 100 km a tato pout' se do jeho srdce hluboce zapsala. Věděl, že jednou ji projde celou, což se stalo v únoru loňského roku. Na přednášce bude autor mluvit obecně o pouti k 88 chrámům (klášterům) ostrova Shikoku a v její druhé části se podělí o to, jak putoval sám.

Džomon – skryté srdce japonské kultury / Ondřej Landa a Jiří Zemánek

Jedinečná starověká neolitická kultura džomón, která vytvořila vůbec nejstarší keramiku na světě, představuje nejstarší a nejdéle trvající japonskou kulturu, která dodnes inspiruje představivost zdejších umělců i běžných Japonců.

Min Tanaka

„Jsem jen tanečník. Tanec nemůže patřit jednotlivci.
Chci být samotným 'tancem', který nemá jméno.“

Min Tanaka

Pátek 21. srpna:

Dopoledne od 9 hod.:

Praskání bublin mezi rýžovými poli / Pavel Mrkus a Klára Mrkusová

Manželé Pavel a Klára Mrkusovi spolu se svými dětmi prožili čtyři roky v rurálním předměstí japonského města Tojamy na západním pobřeží ostrova Honšú. Kláru silně ovlivnila japonská poetika haiku; bude číst ze svých vlastních sbírek haiku i ze svých překladů básní tanka Ono No Komači. Pavel představí některé z inspiračních impulsů japonské kultury, společnosti a technologie, které ovlivnily jeho vlastní autorskou výtvarnou tvorbu.

Poutník časem fotograf Hirojuki Masuyama a Caspar David Friedrich / Jiří Zemánek

Podobně jako objevili Evropané japonskou kulturu a umění a dodnes se jimi inspiroují, tak také Japonci objevili západní kulturu a umění a našli v nich pramen bohaté inspirace. Vedle Clauda Moneta a impresionistů, Alfonse Muchy a umělců secese se stal v Japonsku nesmírně populárním také vůdčí představitel německého romantismu malíř Caspar David Friedrich. Friedrichovy obrazy jsou horlivě studovány nejen japonskými historiky umění, kteří je srovnávají s japonskými tušovými malbami, ale stávají se předmětem reflexe také u japonských umělců. Fotograf Hirojuki Masuyama, který se v Německu usadil, našel v Casparu Davidu Friedrichovi člověka–umělce, který mu pomáhá reflektovat jeho vlastní já. Seznámíme se s Masuyamovými inovativními fotomontážemi, v nichž reinterpretuje

Friedrichova díla, a také s některými jeho dalšími pracemi.

Odpolední program od 13 hod.:

Výlet s **Tomášem Hružou** na Hvězdu, Strážnou horu, Honský Špičák a do Březové a odtud vlakem zpět do Broumova. Odjezd vlaku 17:35 – příjezd do Broumova 17:56 – 13 km. Čtení ze staré japonské poezie - z Manjōšū a z Bašōovy *Úzké stezky do vnitrozemí*.

Večer od 19 hod.:

Masanobu Fukuoka - zemědělec, Japonec, mistr / Ondřej Landa

Semenné koule...neorání půdy...absence strojů a jakýchkoli chemických látek...bezzásahové hospodářství... Svět zná Masanoba Fukuoku především jako vědce, farmáře a jednu z klíčových osobností ekologického zemědělství 20. století. Ovšem jeho tváře, které stojí více v pozadí, jsou nakonec možná ty nejvíce zásadní. Fukuoka je především hluboce duchovně smýšlející člověk, Japonec a mistr své cesty. V přednášce se autor zaměří na ty aspekty Fukuokova života, práce a filozofie, které nesou typicky japonské rysy a na ty, které ho implicitně propojují s jinými duchovními mistry jeho země. + Filmy o Masanobu Fukuokovi.

Dva inspirativní japonské koncepty udržitelnosti / Jiří Zemánek

Miyawakiho metoda výsadby „kapesních lesů“, posilující biologickou rozmanitost a regeneraci městských oblastí; a hnutí Future Design ekonoma Tatsuyoshi Saijo, nabízející jedinečný model, jenž vychází z tradiční kultury, jak podpořit mezigenerační empatii a spravedlnost prostřednictvím využití „imaginárních budoucích generací“.

Vlastislav Matoušek

*„Žil jsem tam japonštěji než sami Japonci.
Ti teď ve velkých městech podle mě velmi lehkovážně opouštějí své zdravé tradice ...“
Vlastislav Matoušek*

Sobota 22. srpna:

Dopoledne od 9 hod.:

UGUISU v zahradě – O zvukovém bohatství Japonska / Luděk Čertík

Co všechno je možné v současném Japonsku slyšet? Jaké druhy ptáků? Jaký hmyz? Co je typické pro jednotlivá roční období? Co se skrývá za projektem „100 zvukových krajín Japonska“? V čem jsou fascinující odjezdové melodie na vlakových nástupištích? Proč se ve vlakových stanicích přehrávají nahrávky ptačího zpěvu? Jak v Japonsku znějí přechody pro chodce? Co je to ryūhyō a jak zní? A co tradiční japonské hudební nástroje? To vše a mnohem víc zodpoví přednáška, která se na Japonsko zaměří netradiční optikou zvukové ekologie.

Sumýši v japonské poezii / Daniel Costa Jařab

Sumýši čili mořské okurky jsou podivuhodní a roztomilí mořští ostnokožci. Zatímco svět jim věnoval jen málo pozornosti, japonská kultura vytvořila na tisíc haiku o těchto mořských potvůrkách. Krátký exkurz japonskou sumýši poezií umožňuje nahlédnout na zvláštní propojení japonského vnímání přírody, smyslu života, erotiky i humoru.

Odpolední program od 13 hod.:

Výlet z Broumova podél říčky Stěnavy do Martinkovic, kde navštívíme faru Hoprich a barokní kostel Sv. Jiří a sv. Martina, který je nejstarším z broumovské skupiny barokních kostelů. Projdeme si les Na Hoprichu a vrátíme se do Broumova (12 km).

Večer od 19 hod.:

Koncert a čtení poezie v klášterní zahradě v Broumově.

– Koncert multiinstrumentalisty **Vlastislava Matouška** na tradiční japonskou bambusovou flétnu šakuhači
– **Český prostor, slovenský zvuk, japonský pohyb** – multiinstrumentální představení **Ondřeje Landy** a **Marka Gondy** s japonským tancem butō.

Neděle 23. srpna: Snídaně od 8 hod.: Po 9 hod. odjezd domů.

Hirojuki Masuyama, Hora Fudži, 1400-2013

*„Poslouchejte stoprocentně svůj vnitřní hlas ...
dejte si čas a užívejte si života. Nejde o to vydělat víc peněz
a vlastnit více věcí. To vás neudělá šťastnými. ...
Osud můžete změnit tím, že budete více naslouchat sami sobě.
Impuls ke změně často přichází od jiné osoby, od jiné kultury
nebo od jiného prostředí.“*

Hirojuki Masuyama

Biografie autorů

Jan František Bím

je poutník, průvodce krajinami vnitřními a vnějšími a autor konceptu doprovázených poutí. Vede pravidelné meditace, facilituje sdílecí a poradní kruhy, zabývá se přechodovými rituály, vztahy mezi muži a ženami a mezigeneračními vztahy. Vystudoval programování a teoretickou kybernetiku na Matematicko fyzikální fakultě Univerzity Karlovy (MFF UK Praha). Záliba v horolezectví a cestování ho však v roce 1993 zavedla do cestovní kanceláře Adventure, s níž začal spolupracovat jako průvodce. Postupně sjezdil kolem 50 zemí světa a vedl turisty, cestovatele a horolezce na mnoho zajímavých míst. V letech 2003 až 2008 působil v Adventure jako její jednatel a ředitel; pomohl firmu transformovat v u nás největší cestovní kancelář zaměřenou na aktivní dovolenou a exotické poznávání.

Od roku 2005 začal chodit na každoroční pouť do Santiaga de Compostela (absolvoval jich celkem čtrnáct) a právě jeho první svatojakubská pouť v roce 2005, na které prošel silnou psychospirituální krizí, měla pro něj zásadní význam. Došlo mu, že by se rád živil „doprovázenými poutěmi“. Rozhodl se proto opustit vedení kanceláře Adventure a v roce 2008 spoluzaložil spolek Českých svatojakubských poutníků Ultreia a vydal se na svou vlastní životní spirituální cestu, na níž, jak říká, se může spoléhat jen sám na sebe a na "To, co ho přesahuje". Na začátku července 2010 podstoupil rituál hledání osobní vize života. V únoru 2015 absolvoval svoji vlastní osobní pouť za sv. Františkem z Assisi, která ho vedla z Greccia do Assisi a dál na horu La Verna. V roce 2016 byl dvakrát na týdenním pobytu ve tmě. V roce 2018 spolu s mexickým šamanem a mistrem aztéckého tance Xolotlem putoval za domorodými stařešiny Peru. V roce 2021 se zúčastnil jako poutník Světového kruhu stařešinů v Teotihuacanu v Mexiku. V roce 2023 vykonal pouť k nejposvátnější hoře Kailas. A v roce 2025 dva měsíce sám putoval v Japonsku poutní cestě kolem ostrova Shikoku, na níž navštívil 88 buddhistických chrámů. Viz: www.janbim.cz | www.doprovazenepoute.cz. <https://ultreia.cz/>.

Petr Bergmann

manažer v oblasti alternativní kultury, editor, kurátor a spisovatel. V letech 1986–1990 byl činný v kulturním undergroundu doma i v zahraničí. Od roku 1989 působí jako manažer v oblasti alternativního umění – od koncertů, divadelních představení, výstav, festivalů a uměleckých přehlídek, přes výtvarné, taneční a divadelní dílny, po zahraniční turné a mezinárodní umělecké aktivity. V letech 1991–1997 byl koordinátorem a mluvčím ekologických aktivit (Libkovic, Temelín, Velká pardubická, pochody za etické zacházení se zvířaty ad.); 1992–1995 spoluzaložil Hnutí občanské solidarity a tolerance; 1992–1996 byl spoluzakladatelem a mluvčím Nadace Animal S. O. S. a v letech 1992–1997 ředitelem a dramaturgem kulturně-sociálního centra Black Hand v Praze. Od roku 1992 se věnuje výstavní a kurátorské činnosti (Sigismund Bouška, Emil Schwantner, První fotografové Krkonoš a Broumovska ad.). Od roku 2002 je členem mezinárodní komunity Ashoka pro vůdčí osobnosti neziskového sektoru. V letech 2007 a 2008 byl zástupcem ředitele festivalu dokumentárních filmů Jeden svět. Za svou činnost v kulturním undergroundu v letech 1986–1989 byl uznán účastníkem třetího odboje.

V roce 2001 spoluzaložil Centrum Broumov, kde působil jako programový ředitel (do r. 2003). V letech 2001–2008 pořádal na Broumovsku kulturní festivaly Broumovské kulturní léto a Týden pro Broumovsko. Od roku 2014

provozuje regionální nakladatelství Broumovsko Organic. Od roku 2016 je ředitelem Institutu regionální paměti a Knihovny regionální literatury (se zaměřením na oblasti Broumova a Krkonoše). Z autorských publikací: *Broumovsko, interpretace kulturního a historického dědictví na Broumovsku* (editor a spoluautor, 2003), *200 let divadla v Broumově* (editor, 2005), *Krkonoše na starých rytinách a litografiích* (2016), *Bezděkovský kostelíček*, monografie Sigismunda Boušky (2017), *Osudy psané dlátem*, monografie sochaře Emila Schwantnera (2022) ad..

Luděk Čertík

Původem jihočeský básník a esejista. Publikoval v časopisech Film a Doba, Sedmá generace, Host, Tvar, re:vi:ze, Veronica či revue Prostor. Je členem organizačního týmu spolku Pilgrim – Potulná univerzita přírody (www.potulnauniverzita.cz), pod jehož křídly vyšla jeho básnická prvotina *Mnohé řeky* (2021). Další dvě sbírky, *Poslední divoké objekty* (2023) a *Vše o slunci* (2025), vydalo nakladatelství Malvern. Je rovněž autorem kolekce esejů *Spolu, nezkrotní: Eseje ze živého světa* (2024, Sedmá generace). Momentálně pracuje na ilustrované sbírce zvukových básní *Země je předoucí kočka, na druhé knize esejů Následuj život: Eseje z poslední planety* (2026/2027) a na knize *Druhý déšť: Poznámky a črty*, v níž se inspiruje japonským žánrem *zuihitsu*.

Marek Gonda

se zabývá výrobou fujar, slovenských a balkánských píšťal nebo dvojaček, experimentálních pentatonických píšťal a didgeridoo. U každého z těchto nástrojů se snaží, aby byl ve výsledku co nejpřesvědčivější, plný barvy a života. K tomu mu pomáhá také jeho vlastní hráčská zkušenost, která je nezbytná pro pochopení vlastností a daností vyráběných nástrojů. Při výrobě vychází z tradičních postupů a ornamentiky, ale nevyhýbá se ani inovacím a experimentování. Obdivuje estetiku fujar a píšťal starých mistrů, kterou se inspiroval a kterou se pokusil přeměnit do nové podoby, do vlastního stylu. Avšak Marek není jen výrobce hudebních nástrojů a hudebník, je také zapálený zahradník, botanik, milovník přírody a toulání, který organizuje malé festivaly a různé slavnosti související s koloběhem roku. Marek Gonda žije v Komni v Bílých Karpatech. Více viz: <https://singing-fujara.com/>.

Markéta Hánová

absolvovala obor japanologie na FF UK v Praze, kde získala také doktorát v oboru dějin umění. V Národní galerii Praha pracovala v letech 1998–2000 jako odborná lektorka, od roku 2000 jako kurátorka japonských sbírek a od roku 2012 zde působí ve funkci ředitelky Sbírek asijského umění. Věnuje se dějinám a teorii japonské malby a grafiky, historii sběratelství a výstav japonského umění v Evropě (*Japonské dřevořezy a jejich sběratelé v českých zemích*, 2019), dialogu evropského a japonského umění včetně fenoménu japonismu (*Japonismus v českém umění*, 2014).

Robin Šoén Heřman

je japanolog, reliogionista a zároveň mnich japonské buddhistické školy Tendai. Vystudoval japanologii a filosofii na FF UK, absolvoval specializační studijní pobyty na Kjótské univerzitě ve Fukuocce, na Kjótské univerzitě a v buddhistickém semináři Eizan Gakuin, zasvěcení a mnišský noviciát pak v klášteře Enryaku-dži na hoře Hiei. V letech 1995–2006 byl zaměstnancem Orientálního ústavu AV ČR, v letech 1996–2020 přednášel na FF UK v Praze, externě spolupracoval i s řadou dalších institucí (MU v Brně, NG v Praze, Botanická zahrada Hl. m. Prahy, Forum 2000 a mnoho dalších). V letech 1994–2018 byl členem představenstva Česko-japonské společnosti (dvakrát stanul v jejím čele jako předseda, léta působil rovněž jako její programový ředitel) a podílel se na organizaci nejrůznějších projektů souvisejících s česko-japonskou kulturní výměnou a mezináboženským dialogem. Je spoluzakladatelem festivalu japonského filmu a kultury EIGASAI, slavností Bodaidžu macuri na pražském Vyšehradě i české pobočky japonské čajové školy Urasenke. V Čechách se systematicky snaží o zprostředkování japonských duchovních tradic zdejšímu lidem (včetně překládání klíčových kanonických spisů), jeho hlavním cílem je však obnova přirozené zbožnosti a úcty k pozhledným každodennímu životu a kráse tajuplného světa. Od r. 2020 pracuje jako ošetřovatel v Centru následné péče Motolské nemocnice, odborné vzdělání si rozšiřuje na 2. LF UK.

Tomáš Hruža

je umělec, kulturní pracovník a nakladatel. Vystudoval fotografii na Fakultě umění a designu UJEP v Ústí nad Labem. Ve své environmentálně laděné tvorbě reflektuje především vztah člověka a přírody. Je jedním ze zakladatelů platformy Fotograf 07 a nezávislého kulturního rozcestníku ArtMap. Příležitostně se věnuje pedagogické činnosti – působil zejména na pražské FAMU a brněnské FaVU, kde v současnosti v rámci doktorského studia zpracovává téma chůze jako umělecké metody. Je členem hudebně-výtvarného kolektivu Střešovická kramle. Spolu s Jiřím Zemánkem založil v roce 2010 Spolek Pilgrim.

Ivo Hucl

básník, esejista, kurátor, nezávislý kulturní aktivista a čajovník, jehož život se střídavě odvíjí mezi poezií, uměním, východními filosofiemi a manuální prací či produkcí rozličných kulturních projektů. Od konce 70. let se podílel na neoficiálních kulturních aktivitách alternativní kultury a undergroundu. Četl, studoval umění, organizoval koncerty, psal a ve vlastní poetické edici vydával samizdatové básnické sbírky; do sametové revoluce jich stačil vydat více než deset. Tato zkušenost ho naučila dívat se na svět jasně a bez iluzí.

Po roce 1989 společně s několika přáteli v Plzni založil Nezávislé kulturní sdružení ARS, jehož ambicí bylo propojovat výtvarníky, básníky, filmaře a hudebníky západočeského regionu a otevřít pro ně srozumitelný prostor v nově nabytých svobodě. Začal spolupracovat s Českým rozhlasem, plzeňským studiem TV MAX a Českou televizí jako scénárista rozhlasových a televizních dokumentů. Zde krystalizuje Huclův typický způsob existence: svobodně se

pohybovat mezi žánry; nebýt jen autorem, ale i tím, kdo zve, kdo propojuje, kdo otevírá nové souvislosti a dává hlas jiným. V 90. letech se přiklonil ke studiu zenového buddhismu, taoismu a mahámudry.

Na přelomu tisíciletí se odstěhoval do Štáhlavic u Plzně, kde spolu se svou ženou Michaelou vybudoval dům pro svůj experimentální projekt Bezejmenné čajovny. Proběhly v ní stovky přednášek, představení, koncertů a setkání věnovaných východnímu myšlení, buddhistické praxi, čajové kultuře, tradiční i současné hudbě, divadlu, kinematografii. Hucl sem pozval osobnosti jako je Oldřich Král, Dušan Zbavitel, Věra Hrdličková, Zuzana Ondomišiová, Yōjirō Takita, lama Donal Creedon, Ejun Iechika, ale také putující mnichy, čajové mistry, výtvarníky, čínské disidenty či hudebníky experimentální scény. Bezejmenná postupně rozšířila své aktivity také na zámek Kozel, Západočeské muzeum v Plzni, i na české a zahraniční galerie. V letech 2006 až 2016 pracoval Hucl pro město Plzeň jako hlavní dramaturg kulturní výměny mezi partnerskými městy Plzní a Takasaki v Japonsku. V roce 2009 připravil pro City Gallery v Takasaki reprezentativní výstavu Josefa Váchala a Jiřího Kornatovského pod názvem *Hory a srdce* a pro Novoměstskou radnici v Praze multikulturní výstavu *Tibet myslí*. V letech 2014 až 2015 pracoval jako umělecký ředitel rozsáhlého česko-japonského projektu Japan Fest 2015 v rámci akce Plzeň 2015 – Evropské hlavní město kultury.

V roce 2011 založil Bezejmennou edici, ve které průběžně zveřejňuje svou básnickou a esejistickou tvorbu. Jeho knihy *Ostrovní básně* (2011) a *Návrat ke kruhu* získaly několik literárních ocenění, mimo jiné Cenu Bohumila Polana a Uměleckou cenu města Plzně; básnická sbírka *Prach prázdna* (2017) byla nominována na Státní cenu za literaturu. Z dalších autorových knih připomeňme *Pár tahů tuší* (2018) a *Úlomky ticha* / s Mari Kučera Shinada (2026).

Daniela Iwashita

je bohemistka, editorka, literární redaktorka a badatelka. Dlouhodobě se věnuje dopisům a dílu Jakuba Demla (od roku 2010 řídí edici jeho Korespondence) a ediční přípravě moderní a současné beletrie (například Helena Kadečková, Ludvík Vaculík). Pracuje v edičním a textologickém oddělení Ústavu pro českou literaturu Akademie věd České republiky. Dříve (do roku 2009) působila jako literární publicistka a redaktorka beletristické recenzní rubriky v příloze *Lidových novin Orientace*. Při příležitosti významných ocenění překladů z japonské literatury pořídila dva rozhovory s Antonínem Límanem (2008 a 2009).

Pavel Janšta

Kulturní hybatel, spisovatel a poutník z jihočeských Vodňan. Vystudoval obory Politologie a Mezinárodní vztahy (FSV UK, Drážďany, Mnichov). Putoval napříč Evropou a Asií. V roce 2010 založil spolek Vodňany žijou a od roku 2015 organizuje Pecha Kucha Nights. Působil v komunální politice ve svém rodném městě (2010-22). Spolu s manželkou Japonkou Hiromi Ogata organizují tvůrčí setkání s poezií (haiku) a zvukomalebností, pořádají výstavy a vydávají autorské knihy – zejména v rámci Nakladatelství HiP a spolku Pupalka. V letech 2021-23 přednášel na Univerzitě Ucunomija (Japonsko). Dlouhodobě se věnuje studiu a praxi klasické čínské medicíny; podílel se na knize *Ke kořenům čínské medicíny* (2023). Od roku 2019 spolupracuje se spolkem Pilgrim, v rámci jehož letních seminářů zrealizoval několik svých přednášek.

Daniel Costa Jařab

je česko-brazilský akademik a aktivista. Studoval environmentalistiku v Olomouci a Brně, kde v současnosti studuje sociologii a antropologii. Zúčastnil se antropologických výzkumů v Amazonii a na Papui-Nové Guinei. Působil v environmentálních skupinách Univerzity za Klima a Nerůst. Často přednáší a píše, jeho články vyšly v médiích Deník Referendum, Alarm a Kapitál.

Ondřej Landa

je praktik zenu a jógy, umělec, lektor, certifikovaný terapeut a horský průvodce, zahradník a sakakiovský poutník světem původem z České Lípy. Žije převážně na cestách nebo ve své malé poustevně (dnes Kolíba ášramu) nedaleko české vesničky Šumice v jižním Rumunsku.

Na Janáčkově akademii muzických umění studoval non-verbální herectví a klaunskou tvorbu a na katedře Hudební vědy při Filozofické fakultě MU vystudoval muzikoterapii; na Masarykově univerzitě v Brně a na Fakultě sociálních studií tamtéž se věnoval religionistice, sociální antropologii a environmentalistice. Během vysokoškolských studií začal praktikovat zenovou meditaci; v tomto smyslu klíčové byly pro něj jeho první dvě cesty do Japonska (2008 a 2009), kde se zúčastnil dílny tanečního mistra Mina Tanaky, která zásadně posunula jeho pohled na lidskou kulturu, přírodu i na člověka. Po této zkušenosti se rozhodl vydat se studovat svět „na vlastní pěst a přímo“.

Po studiu japonského buddhismu a šintoismu žil v roce 2010 na Novém Zélandě s domorodými Maory kmene Tuhoe; pak se vydal do Malajsie, kde v komunitě praktikujících muslimů studoval islám; v Laosu a Kambodži se zabýval théravádovým buddhismem a praktikoval meditaci v zenových kláštorech ve Vietnamu a v Japonsku; za kořeny jógy a hinduismu procestoval Indii a Himaláje; v rámci intenzivního studia křesťanství pobýval v katolických komunitách a pravoslavných kláštorech v Rumunsku a Řecku a nakonec strávil několik let studiem staré české komunity v Banátu v jižním Rumunsku, kde své studijní cesty světem ukončil. Z rumunského Banátu učinil nakonec svou domácí základnu.

V posledních letech Ondřej Landa spoluzaložil dvě mezinárodní hudební uskupení (ČR/Japonsko/Tibet), vytvořil několik divadelních a tanečních představení a natočil dva filmy s tematikou soběstačnosti a návratu k přírodě. Vedl řadu zenových ústraní, jógových a tanečních workshopů, etnografických přednášek a seminářů na rozvoj vnímavosti. Je autorem knih *Japonsko tělem – od Mina Tanaky k posvátným stezkám* (vlastním nákladem, 2009),

Pomalů s miminkem a s koněm v páteři Karpat (Cad Press 2015) a *Min Tanaka a japonská cesta těla* (Malvern 2023).

V Japonsku strávil dohromady přes 4 roky života, procestoval ho křížem krážem a několik let žil v manželském svazku s japonskou tanečnicí. Dnes v této zemi působí jako turistický průvodce, tanečník, hudebník a student zenu. Viz <https://www.ondrejlanda.cz/>.

Jiří Matela

pochází z jižní Moravy. Po magisterském studiu Japonské a Španělské filologie na FF UP v Olomouci absolvoval doktorské studium obecné jazykovědy na FF MU v Brně s disertací o pojetí podmětu v moderní japonštině. V roce 2013 absolvoval roční magisterský studijní program učitelství japonského jazyka na National Graduate Institute for Policy Studies v Tokiu. Účastnil se výzkumných a publikačních projektů japonského National Institute for Japanese Language and Linguistics (NINJAL), od roku 2010 působil v Seminári japonských studií FF MU v Brně jako asistent se zaměřením na japonský jazyk a lingvistiku a od roku 2016 zde působí jako odborný asistent.

Vlastislav Matoušek

je etnomuzikolog, hudební skladatel, hudebník, hráč na tradiční japonskou bambusovou flétnu šakuhači a vysokoškolský pedagog. Vystudoval na hudební fakultě AMU v Praze kompozici a postgraduální kurz hudební teorie. V roce 1996 jako stipendista Japan Foundation studoval hru na šakuhači u Kifu Mitsushihho v Tokiu a japonskou tradiční hudbu u prof. *Osamu Yamagutiho* na University of Letters v Osace. V roce 2001 obhájil na hudební fakultě AMU v Praze disertaci *Kinetika v etnické hudbě* a získal doktorát v oboru hudební teorie – teorie skladby, v roce 2004 zde byl jmenován docentem. Od roku 1991 přednášel etnomusikologii na katedře teorie a dějin hudby hudební fakulty AMU v Praze, od roku 1999 také na Ústavu pro hudební vědu FF UK v Praze. Jako teoretik se zabývá hudbou mimoevropských kultur, exotickými a folklorními hudebními nástroji, rytmem a problematikou hudební řeči. Jako hudební publicista spolupracuje s Českým rozhlasem v Praze.

Jako hudební skladatel je autorem mnohdy značně excentrických skladeb, často s účastí exotických nástrojů a elektroniky. S oblibou uplatňuje netradiční vyjadřovací prostředky a postupy. Koncertně působí především jako sólista na šakuhači a další etnické nástroje, se svým souborem *Ensemble 108 Hz* uvádí experimentální soudobou hudbu a své vlastní kompozice. Spolu s Jiřím Mazánkem a Karlem Babuljakem je zakládajícím členem skupiny *Relaxace* (1979), jejíž nejdůležitější inspirací byla indická klasická hudba. Od 80. let působil v alternativní rockové skupině *Máma Bubo* jako vokalista a baskytarista. Na vlastnoručně postavenou bezpražcovou baskytaru hrál v 90. letech v souborech *Zvláštní vydání* s Janem Burianem, *Před vaším letopočtem* a *Yamabu*. Od roku 2016 je frontmanem kapely *Yamabushi*, v níž aplikuje postupy etnické hudby a moderní klasiky do rockové estetiky. Hraje a zpívá s rodinným souborem *Schola Specialis Familiae* hudbu období gotiky a renesance z nejstarších dochovaných českých hudebních pramenů a východočeský folklor; hraje na historické dudy moldánky, niněru, hackbrett, gemshorn, šalmaje ad.

V roce 2022 obdržel od japonské vlády Řád vycházejícího slunce se zlatými paprsky s rozetou za přispění k přátelským vztahům mezi Japonskem a Českou republikou v oblasti hudby. Publikace: *Rytmus a čas v etnické hudbě*, Togga, Praha 2003. Viz <https://www.shakuhachi.cz/>.

Pavel Mrkus

je audiovizuální výtvarný umělec, který ve své práci používá digitální obrazové a zvukové prostředky často ve spojitosti s konkrétním prostorem. Vystudoval na VŠ UMPRUM v Praze u prof. Vladimíra Kopeckého (1989-1995) a v letech 1998-1999 studoval na Evangelické teologické fakultě v Praze. V letech 2000-2004 působil jako hostující profesor na Toyama City Institute of Glass Art v Toyamě v Japonsku. Právě během tohoto japonského pobytu se zformoval Mrkusův vlastní tvůrčí přístup a jeho osobitý výtvarný jazyk, v němž používá sofistikované digitální technologie ve snaze tlumočit s jejich pomocí duchovní impulzy, které čerpá jak ze západoevropské tradice, tak z východní spirituality. V Japonsku Pavel vytvořil například práci „Příběhy vody“ („Water Tales“) – své první dílo s tématem vody, které bylo vystaveno na Echigo-Tsumari Triennale v roce 2006 –, v němž zachytil rozpravy s obyvateli horské vesnice Oshirakura nad vodou v jejich vlastních každodenních, historicko-kulturních i náboženských situacích. V Japonsku byla jeho práce oceněna cenami Silver prize (Japan Contemporary Glass Art, Glass Museum, Notijma, Japonsko, 2002) a Honorable Mention (Vessels, Koganezaki, Japonsko, 2003).

Po účasti na Benátském bienále v roce 2003 se prezentoval na řadě mezinárodních výstav v zahraničí, například na vystoupení *Once is Nothing*, které bylo v roce 2008 součástí Bruselského bienále, nebo na výstavě *New Mystics* v Centru současného umění v Tenerife (2006). Za výstavu *Next Planet* v Domě pánů z Kuštátu v Brně (2011) byl časopisem *Art&Antiques* vyhlášen Osobností roku 2012. Na Fakultě umění a designu Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem založil společně s Danielem Hanzlíkem ateliér *Time-Based Media*; od roku 2015 až do roku 2023 zde působil jako děkan. Od roku 2023 působí jako hlavní kurátor *Signal Festivalu*, pro který zpracoval tříletou kurátorskou koncepci s názvem *Ekosystémy*.

Klára Mrkusová

je redaktorka, produkční, básnířka a sklářská výtvarnice. Absolvovala Střední uměleckoprůmyslovou školu sklářskou v Kamenickém Šenově a externě studovala dějiny umění na FF UK v Praze (1995-1997). V letech 1990-2003 pracovala v Uměleckoprůmyslovém museu v Praze jako asistentka oddělení užitého umění 20. století. V letech 2000-2004 doprovázela s dětmi svého manžela Pavla Mrkuse při jeho působení jako hostujícího profesora na japonské sklářské škole Toyama City Institute of Glass Art. Podílela se zde na kurzu rytí skla pro studenty institutu a vytvořila ryté a broušené rostlinné motivy na foukané objekty a poháry amerického skláře Scotta Darlingtona (vystaveny v roce 2003 v

Galerii Emoto v Osace). Na japonském venkově fotografovala témata tamějších šintoistických a buddhistických tradic a z těchto fotografií vytvořila soubor *Japonské fragmenty*, který vystavila v regionální galerii v Krásné Lípě (2006) a v Loretě v Rumburku (2009). Japonská zkušenost trvale ovlivnila její vlastní básnickou tvorbu. Dojmy z krajiny v okolí Tojamy se otiskly do jejích veršů ve formě haiku a tanka, které ručně svázala do sbírky *Mechové obrazy*. V poezii haiku pokračuje dodnes, vydává ji vlastním nákladem pro přátele v podobě ručně vázaných výtisků. V letech 2005–2015 působila v obecně prospěšné společnosti České Švýcarsko a od roku 2015 působí v Edici FUD na Fakultě umění a designu Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem.

Jan Piňos

je geograf, ekolog, horolezec a občanský aktivista. Vystudoval fyzickou geografii na přírodovědecké fakultě Univerzity J.E. Purkyně v Brně. Ještě jako vysokoškolák působil v disidentském hnutí a po samotové revoluci stál u založení české pobočky Greenpeace; byl zde v letech 1991–1993 vedoucím kampaně za čistý vzduch a čistou energii, v níž pokračoval i poté, co přešel do Hnutí DUHA (1993–1996). Kampaň začala legendární tříměsíční občanskou bloádou obce Libkovice, která měla být kvůli těžbě hnědého uhlí zbourána; Piňos kampaň vedl a medializoval – happeningy, protestní akce, publikace Ibry Ibrahimoviče *Libkovice: Zdar bůh* (1997).

V letech 1996–2005 působil jako vedoucí správy CHKO Broumovsko, kde vedl ochrannou práci a zajišťoval ekologickou osvětu a výchovu a spolupráci s obcemi, úřady a občanskými organizacemi. V široké spolupráci s místními obcemi, spolky a organizacemi a stovkami odborníků zde rozvinul průkopnický ekosociální program Oživení Broumovska, za nějž bylo sdružení TUŽ se, Broumovsko! vyznamenáno Nadací Sasakawa 1. cenou jako Ekologický projekt roku 2000. V letech 2005–2010 působil v Greenpeace jako ředitel kampaní; v letech 2010–2012 byl organizátorem kampaně Evropské dny Slunce v Renewable Energy Agency; v letech 2012–2019 působil jako tiskový mluvčí Hnutí DUHA; v letech 2019–2021 byl koordinátorem v Milionu chviliek a následně v Zeleném kruhu zmocněncem pro otázky jaderné energie; v letech 2021–2023 byl mluvčím Iniciativy 21 a v letech 2023–2025 zde působil jako garant edukativního projektu občanských hodnot ARCHA 21. V roce 2025 se vrátil k ekologické a komunitní práci ve spolku SOS Český ráj.

Kromě uvedených aktivit se Jan Piňos podílel na celé řadě dalších občanských iniciativ a akcí, z nichž mnohé sám inicioval a vedl. Připomeňme z nich komunální projekty na úspory energie v Horním Jiřetíně, petiční kampaň za zvolení Táni Fischerové prezidentkou (2012), pomoc postiženým obcím po zemětřesení v Nepálu (2015), koordinace českých týmů při humanitární pomoci uprchlíkům na Balkáně (2015) ad.

Mari (Kóhó) Kučera Shinada

se narodila v Japonsku; vyrůstala v klidném prostředí prefektury Šizuoka, obklopena rýžovými a čajovými plantážemi. Každý den ráno při cestě do školy si krátila čas hledáním vrcholu zasněžené hory Fuji. Od útlého věku se věnovala hře na klavír a na housle a souběžně studovala japonskou cestu písma *šodó*. Později byla nucena se rozhodnout pouze pro studium houslí na vysoké škole Tokyo College of Music. Její láska k české hudbě ji přivedla ke stáži na Pražské konzervatoři, jenž zcela změnila její osobní pracovní život, který se od té doby rozeklenul mezi Japonskem a střední Evropou. Po přesídlení do Čech hrála Mari tři roky na housle v Orchestru Berg, který se specializuje na popularizaci soudobé vážné hudby a je vnímán jako „guerillová bojůvka“ na české hudební scéně.

Kaligrafická tvorba Mari Kučery Shinada vychází z učení jedné z nejvýznamnějších škol japonské kaligrafie — Kenshin Shodōkai. Právě její vlastní experimentální hudební zkušenost vnesla do její kaligrafické práce novou dynamiku, svobodu a rytmus, což přesně odpovídá duchu učení Kenshin Shodōkai, jejíž chápání kaligrafie představuje jakýsi most mezi klasickým uměním a současnými uměleckými trendy: gesto štětce Mari Shinada začalo postupně následovat nové „hudební frázování“. O svém přístupu ke své kaligrafické práci Mari Shinada říká: „*Cítím, že se ve mně slévají všechny japonské prameny a potoky – víra šintoismu a s ním spjatá úcta k přírodě, moudrost buddhismu i hluboce zakořeněné melancholické vědomí pomíjivosti krásy (mono no aware); to jsou hlavní prostředky vyjádření mých emocí skrze umění.*“ Viz: https://www.kaligrafie-sumiko.cz/Mari-Kucera-c20_128_2.htm

Mari Shinada žije v Čechách více než dvacet let a své umělecké vzdělání využívá při vedení četných kurzů a workshopů, například v Česko-japonské společnosti v Praze a na Fakultě designu a umění Ladislava Sutnara a aktivně se podílí také na česko-japonských kulturních projektech. Japonskou kulturu, ve které vyrůstala, a vrozené způsoby vnímání typické pro Japonce, se snaží předávat srozumitelně svým žákům. Dvoujazyčná publikace *Úlomky ticha* (2026) rozvíjí její dlouhodobou spolupráci s básníkem Ivo Huclem. Ve svých kalografiích se snaží vyjádřit „ducha“ Huclových lyrických básnických miniatur na pomezí haiku a zenové poezie.

Anna a Adam Smékalovi

stojí za kulturní a rezidenční platformou Hoprich, která vzniká v historické faře v Martínovicích na Broumovsku. Jejich společná práce propojuje současné umění, ekologii, péči o krajinu, kulturní dědictví a komunitní život v česko-polském pohraničí. – **Anna** je kulturní producentka a kurátorka. Ve své práci se dlouhodobě věnuje zpřístupňování kulturního dědictví, participativním formám spolupráce a kulturním projektům založeným na péči, komunitní podpoře, dialogu a mezioborovosti. Před příchodem na Broumovsko působila v oblasti edukace v Národní galerii v Praze nebo v Muzeu Náchodsku. V rámci projektu Broumov 2028+ se věnuje zapojování veřejnosti a spolupráci kulturních aktérů. – **Adam** je biolog a ekolog, který se posledních patnáct let věnuje přírodnímu stavitelství, tradičním řemeslným postupům a rekonstrukcím historických staveb v českém i zahraničním prostředí. Od roku 2020 svépomocí rekonstruuje faru Hoprich a podílí se na vytváření prostoru pro rezidence, vzdělávání a kulturní setkávání. Dlouhodobě se věnuje

praktikování Xing Yi Quan a čínské kaligrafii, které ovlivňují jeho vztah k prostoru, krajině i ke každodenní práci. Společně rozvíjejí Hoprich jako místo mezinárodních rezidencí, festivalů, komunitních projektů a mezioborového dialogu, které propojuje současné umění s ekologií a pamětí místa. Viz <https://www.farahoprich.cz/>.

Miloš Šejn

je výtvarný umělec, performer a pedagog, jehož tvorba patří ke klíčovým projevům českého intermediálního a performativního umění. Od dětství vyrůstal v Jičíně; jeho umělecký jazyk formoval jeho raný zájem o přírodní vědy, mineralogii a pozorování přírodních procesů. Studoval na SUPŠ v Turnově a později dějiny umění a estetiku na Univerzitě Karlově. Od 70. let působil jako kurátor v Hradci Králové, po roce 1989 vedl ateliér konceptuální a intermediální tvorby na AVU v Praze.

Šejnova tvorba je založena na přímém, tělesném kontaktu s krajinou — na chůzi, doteku, dechu, zvuku a soustředěné přítomnosti v prostoru. Nepracuje s krajinou jako s obrazem, ale jako se živým polem zkušenosti. Ve své tvorbě propojuje kresbu, fotografii, film, zvuk, performance i autorskou knihu a dlouhodobě se soustřeďuje na vztah těla, krajiny a vnímání. Jeho filmové, zvukové a performativní práce zachycují rytmus pohybu, proměny světla, tělesnou stopu a proces samotného vnímání.

Důležitou roli v jeho myšlení sehrála východoasijská kultura — zejména japonská a čínská estetika, zenová zkušenost a kaligrafické chápání gesta. Blízký mu byl okruh japonského tanečníka Mina Tanaky, jehož pojetí těla jako součásti krajiny rezonuje s Šejnovou vlastní performativní praxí. Inspirativní pro něj byla také poválečná japonská skupina Gutai, která zdůrazňovala bezprostřední vztah mezi hmotou, gestem a akcí. Podobně jako v čínské krajinomalbě či zenové kaligrafii se i u Šejna gesto stává přímým záznamem přítomnosti a koncentrace. Samostatně vystavoval mimo jiné v Uppsala Art Museum, ifa-Galerie Berlin nebo v Manggha Museum of Japanese Art and Technology Kraków. Jeho práce byly prezentovány také v MoMA PS1, ZKM Zentrum für Kunst und Medien Karlsruhe či v Národní galerii Praha. Viz <https://www.sejn.cz/>.

Jan Školník

je podnikatel a filantrop, který se po úspěšném opuštění své podnikatelské role věnuje třem provázaným iniciativám přispívajícím k rozkvětu Broumovska, Česka i mezinárodní spolupráci.

Jako spoluzakladatel Agentury pro rozvoj Broumovska se dlouhodobě podílí na obnově regionu prostřednictvím kultury, vzdělávání, komunitního života a podpory spolupráce mezi veřejným, neziskovým i podnikatelským sektorem. Agentura vytváří živý ekosystém organizací schopných sdílet zdroje, zkušenosti i odpovědnost – a tím dosahovat cílů, které jednotlivci i samostatné instituce přesahují. Právě z této zkušenosti postupně dospěl k přesvědčení, že vedle ekonomiky a institucí hrají zásadní roli důvěra, charakter a schopnost spolupráce.

Jeho filantropická práce dnes přesahuje regionální rámec a zaměřuje se na podporu vzdělávání, kultury, občanské společnosti i dlouhodobého rozvoje českých regionů. Je ambasadorem iniciativy 2. ekonomická transformace pro oblast regionálního rozvoje a zároveň spoluzakladatelem Centra rozvoje charakteru (CERC), které usiluje o obnovu významu výchovy charakteru ve vzdělávání i veřejném životě. Viz <https://www.aprb.cz/>, <https://www.cerc.cz/>.

Petra Vitásková

je česká výtvarnice, která se věnuje japonské kaligrafii více než dvě desetiletí. Studovala ji od roku 2001 na prestižní škole Nihon Shodou Kyoiku Gakkai v Tokiu pod vedením významných mistrů kaligrafie Akiko Crowther a Kaori Ishijima; dosáhla 7. danu v různých stylech a disciplínách kaligrafie a složila náročnou zkoušku Shi kyo, která ji opravňuje kaligrafii vyučovat. V České republice založila školu IROHA, která se zaměřuje na výuku tradiční japonské kaligrafie pro veřejnost. Petra Vitásková se pravidelně účastní výstav a mezinárodních projektů, spolupracuje s Galerií Kritiků i s Českou ambasádou v Tokiu. Její práce jsou součástí každoročních výstav v Japonsku, které pořádá Toyo Shodó Geijutsu Gakkai (Asociace orientálního kaligrafického umění). V letech 2021 a 2022 byla tvorba Petry Vitáskové oceněna Metropolitním muzeem v Tokiu zlatou medailí. Viz https://www.kaligrafie-sumiko.cz/Petra-Vitaskova-a5_33.htm.

Jiří Zemánek

je historik umění, kurátor, kulturní aktivista, publicista a překladatel; jako historik umění působil v několika státních galeriích, naposledy ve sbírce moderního a současného umění Národní galerie v Praze (1992-2000). Autor výstav „Divočina – příroda, duše jazyk“ (Galerie Klatovy-Klenová, 2003), Ejhle světlo! (Moravská galerie v Brně, 2005-2005), „Od země přes kopec do nebe ... O chůzi, poutnictví a posvátné krajině“ (SČG Litoměřice 2005). Je zakladatelem české sekce Budapešťského klubu a spoluzakladatelem spolku Pilgrim (s Tomášem Hružou v roce 2009). V roce 2014 založil v Pilgrimu s Alenou Malíkovou Potulnou univerzitu přírody (PUP). Zabývá se praxí poutnictví a organizuje každoroční květnová a srpnová putování a semináře PUP, včetně dalších edukativních procházek (Deep Time Walk) a aktivit. Zabývá se souvislostmi mezi ekologií, kosmologií a spiritualitou a ekologickou transformací současné kultury. Jako překladatel uvádí do českého prostředí myšlenky filosofů Thomase Berryho, Davida Abrama a Freyi Mathews.

Kaple Panny Marie Sněžné na Hvězdě.

Putování k vodopádům v polské části Krkonoš

z Broumova přes Krkonoše a Jizerské hory do Liberce

neděle 23. srpna – sobota 29. srpna 2026

Broumov-Ostaš-Adršpašské skály-Trutnov-Rýchory (Dvorský les)-Horní Malá Úpa-Sněžka-Vysoké kolo-Vodopád Szklarki-Vodopád Kamiensczyka-Jizerka-Hejnice-Liberec / 152 km

PILGRIM – Potulná univerzita přírody

„Když se učíme „o“ přírodě, stává se příroda objektem studia, což vede k její exploataci. Když se ale učíme „od“ přírody, ustavujeme s ní těsný vztah, který předpokládá pokoru a úctu k tajemství přírodních procesů.“

Satish KUMAR

Kontakt:

Jiří Zemánek, email: sarvanga1@seznam.cz, mobil: 777 117 466
Tomáš Hrůza, email: tomashruza@gmail.com, mobil: 775 052 607
Alena Malíková, email: jadernicka@gmail.com, mobil: 604 905 611
<https://potulnauniverzita.cz/nase-aktivity/letni-seminar/>